

Nieuw onderzoek is duidelijk: verplichte vaccinatie in de zorg was wel degelijk contraproductief

Geschreven Door **Rico Stevens** op 6 jul, 2023

P+ EXCLUSIEF VOOR ABONNEES

Een [nieuwe studie](#) waarin de effecten van 'verplichte vaccinatie in de zorg' werden onderzocht is duidelijk: de positieve gevolgen waren erg beperkt, de negatieve een pak groter. De onderzoekers schrijven dat er een duidelijke afname van personeel was, wat net tot extra druk op het zorgpersoneel leidde. En laat dat nu precies zijn wat wij begin vorig jaar al aan het kabinet Vandenbroucke voorlegden.

Ja, we weten het. Achteraf 'zie je wel, we hadden gelijk' roepen is niet erg sympathiek. Zeker niet als het over een moeilijk onderwerp als verplichte vaccinatie gaat.

Maar, sympathiek of niet, we doen het toch. Het is in dit geval immers een belangrijke les voor de toekomst, en als we er de nadruk niet op leggen doet cowboy Frank bij een volgende pandemie gewoon precies hetzelfde.

Even opfrissen dus: begin mei 2022 was het debat over verplichte vaccinatie in de zorg volop losgebarsten. Het kabinet Vandenbroucke was grote voorstander, en slaagde erin de rest van Vivaldi achter zich te krijgen.

Minister Vandenbroucke gebruikte daarvoor argumenten als 'verantwoordelijkheid' en 'het beschermen van kwetsbare mensen'.

“Als artsen, verpleegkundigen, zorgkundigen, logopedisten en kinesitherapeuten zich tegen 1 april niet hebben laten vaccineren, wordt hun erkenning ingetrokken”, zei hij. “Dan kunnen ze hun beroep niet meer uitoefenen – tijdelijk, tot ze wel in orde zijn. De consequentie is voor mij duidelijk: ze werken met kwetsbare mensen en moeten zich dus laten vaccineren om hen beschermen.”

Maar niet iedereen ging mee in dat verhaal. Heel wat experts, vaak zelfs mensen die een jaar eerder nog voor het idee waren, haakten af omdat de pandemische situatie zo’n ingrijpende maatregel niet meer vereiste.

Franks wil is wet

Ook wij waren van mening dat verplichte vaccinatie een slecht idee was.

Zo schreven we [hier](#) al dat het enerzijds amper een verschil zou maken in de verspreiding van het virus, maar anderzijds wel een grote impact zou hebben op het zorgpersoneel.

Naast de disproportionaliteit van de maatregel, waren wij vooral bezorgd over de vele zorgmedewerkers die aangaven uit de sector te zullen stappen als de wet erdoor kwam. We vroegen dan ook aan het kabinet Vandenbroucke: “Is het risico op uitstroom van personeel in de zorg niet te groot? Zal dit niet meer druk op de zorg met zich meebrengen?”

Die kritiek wuifden ze echter achteloos weg: “Nee, wij zijn ervan overtuigd dat dit wetsontwerp belangrijk is voor de bescherming van zowel het personeel als de mensen die van de zorg gebruik maken. Dát is onze prioriteit.”

Met andere woorden: voor Vandenbroucke stond zijn wetsvoorstel altijd voorop. Hij was meer dan bereid om de negatieve gevolgen (zoals de massale uitstroom van personeel) erbij te nemen.

Wel, gelukkig dat de oppositie toen op enkele cruciale momenten de **stemming liet uitstellen**. Het zorgde ervoor dat de wet nooit volledige ingang vond, en dat we de negatieve impact ervan niet hebben moeten voelen.

Want laat ons duidelijk zijn: negatieve impact zou er wel degelijk geweest zijn. Dat wijst onderzoek uit Engeland nu heel duidelijk uit.

Uitstroom

In de [nieuwe studie](#) heeft men geprobeerd de effecten in te schatten van verplichte coronavaccinatie voor personeel in bejaardentehuizen.

En inderdaad, de onderzoekers kwamen tot de conclusie dat er inderdaad een grote daling van het percentage niet-gevaccineerde werknemers in verzorgingstehuizen was. Dat cijfer daalde van 16%, naar 4% na de definitieve invoering van de wet.

De verplichte prik werkte dus om het percentage niet-gevaccineerd personeel omlaag te krijgen.

Dat is toch goed nieuws, waarom zou iemand daar in godsnaam tegen zijn?

Wel, het grote probleem is dat die verlaging voor een groot deel werd bereikt door uitstroom van personeel. De bedoeling was om niet-gevaccineerden aan te zetten zich alsnog te laten prikken. Maar het resultaat was dat heel wat zorgmedewerkers gewoon uit de sector stapten omdat ze net weigerden geprikt te worden.

Volgens schattingen van de onderzoekers was het prikmandaat verantwoordelijk voor een significante afname van het zorgpersoneel. Er

zouden tussen de 14.000 en 18.000 werknemers zijn afgehaakt, wat ongeveer 4% van het totale personeelsbestand was.

Oeps, foutje

De zorg is trouwens niet de enige sector waar dit fenomeen zich voordeed. In de VS bijvoorbeeld, ging men nog een pak verder met verplichte vaccinatie. Niet alleen het zorgpersoneel, maar ook iedereen die voor de overheid werkte moest en zou daar geprikt worden – het leger inclusief.

Ook hier was het gevolg voorspelbaar: heel wat militairen weigerden alsnog hun prik en/of booster, en werden prompt ontslagen.

Twee weken geleden sloeg het Huis van Afgevaardigden in de VS echter een mea culpa. Ze geven impliciet toe dat ze fout zaten, en hebben ook nieuwe amendementen aangenomen die hun vergissing moeten rechtzetten.

In de nieuwe wet staat onder andere dat:

- Het leger verboden wordt om “enige nadelige actie” te ondernemen tegen ongevaccineerden. Tegelijk moeten ze ook overwegen om die militairen te herplaatsen in de rang die ze hadden toen ze werden ontslagen.
- Er een raad wordt opgericht om vaccin-gerelateerde ontslagen te beoordelen;
- Het ministerie van Defensie zelf contact moet opnemen met dienstleden, om het proces van heractivering te starten;
- Cadetten en adelborsten die geen officier zijn geworden vanwege hun vaccinatiestatus, nu vrijgesteld worden van het betalen van achterstallig collegegeld aan militaire academies;
- Het ministerie van Defensie moet berekenen hoeveel de kosten van

achterstallige lonen en bonussen aan ontslagen dienstleden zouden bedragen.

Of anders gezegd: de voorstanders van verplichte vaccinatie voor hele beroepscategorieën moeten nu serieus door het stof. Hun initiatieven worden niet alleen teruggedraaid, er moeten zelfs vergoedingen betaald worden bij wijze van 'sorry'.

Zelfreflectie vereist

Zowel het onderzoek in Engeland als de 180 graden-bocht van de VS geven het duidelijk aan: verplichte vaccinatie van hele sectoren was een slecht idee.

Het was als een tapijtbombardement: ja, je lost een probleem op – maar je creëert er tegelijk een heel pak nieuwe bij.

Hoe overtuigd Vandenbroucke ook was (en nog steeds is) van zijn grote gelijk, hij had tijdens de pandemie dus duidelijk niet 'de waarheid' in pacht. Ook hij maakte beslissingen vanuit zijn buikgevoel, tegen de wetenschap in. En we mogen dan ook blij zijn dat er toen politieke procedures waren die dat verhinderden (zoals de **blokkering** van de stemming door Vlaams Belang).

We kunnen enkel hopen dat ook Frank dit Brits onderzoek leest en lessen trekt uit de historie van het Amerikaanse overheidsperoneel. Maar jammer genoeg vrezen we dat het, rekening houdend met het ego van onze minister, vooral ijdele hoop zal blijven.